

Omnibus Krakowa i Małopolski

część: Kraków (tylko pytania polityczne)
listopad 2010

OBSERWATOR
BIURO BADAŃ SPOŁECZNYCH

O badaniu Omnibus Krakowa i Małopolski

Omnibus Krakowa i Małopolski jest wielotematycznym sondażem społecznym przygotowanym i realizowanym przez Katedrę Analiz Regionalnych Klubu Jagiellońskiego, Biuro Badań Społecznych „Obserwator” i niezależnych ekspertów. Celem projektu jest **regularny monitoring opinii publicznej w regionie** oraz dostarczanie wiedzy dla mieszkańców Krakowa i Małopolski oraz instytucji bezpośrednio wpływających na rozwój miasta i regionu. Dzięki długofalowej realizacji projektu możliwe jest obserwowanie trendów istotnych zmiennych i przynajmniej częściowe wypełnienie obecnego deficytu regularnych badań skoncentrowanych na problemach naszego regionu. Obecne badanie jest czwartym z kolei, realizowanym w rytmie kwartalnym.

Warunki zamówienia i wykorzystania badań

Cytowanie wyników badania dozwolone jest wyłącznie z podaniem źródła i instytucji realizujących projekt Omnibus Krakowa i Małopolski. Możliwe jest także **zamawianie pytań** w kolejnych edycjach badania oraz **pogłębianych analiz** na już zebranych danych przez media, instytucje publiczne, biznesowe i naukowe. Kontakt w tej sprawie: bbs@obserwator.com.pl lub barometr@kj.org.pl.

Metoda

Omnibus Krakowa i Małopolski realizowany jest techniką wywiadu telefonicznego. Badanie, którego wyniki przedstawia niniejszy raport, zostało zrealizowane w dniach **7 do 14 listopada** na 500-osobowej próbie dorosłych mieszkańców Krakowa przy losowym wyborze numerów telefonicznych. Przy tej liczebności dla próby prostej losowej maksymalny statystyczny błąd oszacowania wynosi ok. +/- 4,5 proc. na poziomie ufności 95 proc.

Wyniki zostały zważone poststratyfikacyjnie (metodą RIM-weight) według wieku (18-34, 35-54, 55+), wykształcenia (podstawowe i zawodowe, średnie, wyższe i policealne) i płci (K, M). Ostatecznie zatem odsetki kategorii płci, wieku i wykształcenia w próbie dokładnie odpowiadają odsetkom tych kategorii w populacji całego Krakowa. Dokładny opis struktury próby zawiera Aneks.

Małopolska polityczna

Na początku ważna uwaga.

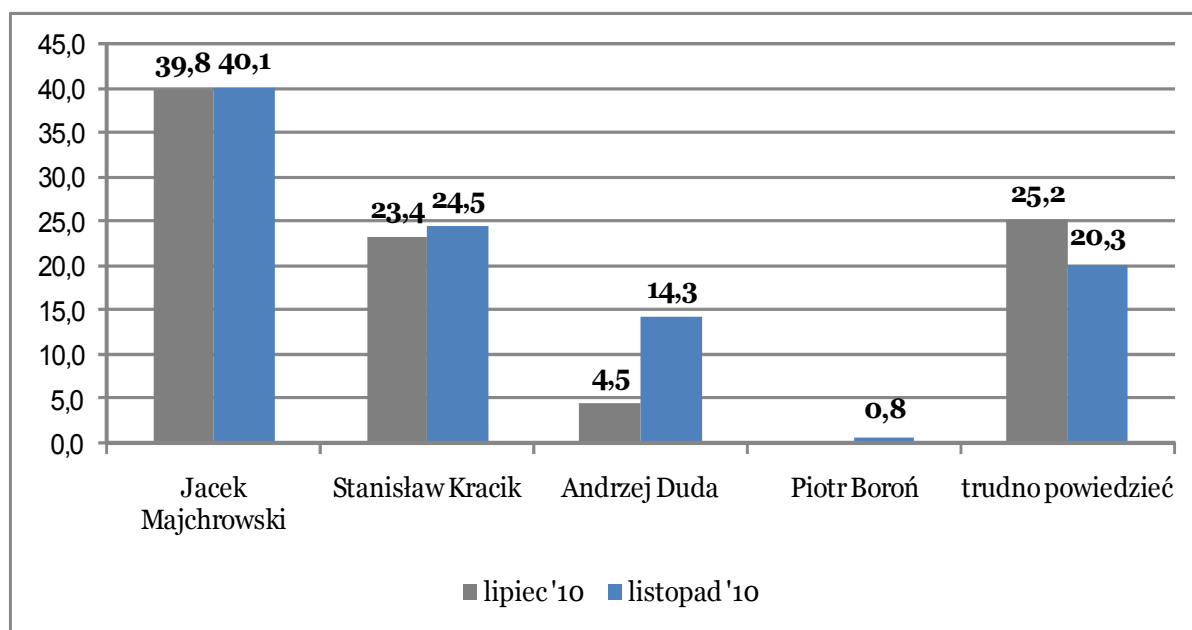
Sondaż jest robiony tuż przed wyborami, dlatego należy go interpretować ze szczególną ostrożnością. Jego najsłabszym punktem, jak przy wszystkich sondażach tego typu, jest szacowana frekwencja. Deklaratywnie wynosi ona obecnie 71% zdecydowanych plus dodatkowe 11% tych, którzy „raczej” pójdą 21 listopada na wybory. Oczywiście realna frekwencja prawdopodobnie nie sięgnie nawet 50% (cztery lata temu frekwencja wyniosła 42%, i na 22 powiaty Małopolski niższa była jedynie w Tarnowie). Trudno szacować, którzy kandydaci i partie stracą, a które zyskają na tej różnicy. Jedną z teorii mówi, że sondażowy „bonus” zgarnia zwykle ten, kto jest u władzy, jako najbardziej rozpoznawalny i jawiący się wyraźnie w kontekście stanowiska, o które pyta ankieter. To jednak tylko jedna z teorii.

WYBORY SAMORZĄDOWE: PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

Listopadowe badanie pokazuje stabilizację poparcia dla Jacka Majchrowskiego, w okolicach 40%. W stosunku do badania lipcowego nie zyskał również Stanisław Kracik. Jest to z całą pewnością zła ocena wystawiona pierwszej części jego kampanii wyborczej, zbierającej kiepskie recenzje u wielu komentatorów, niezależnie od politycznych sympatii. Wyraźny skok, do 14%, odnotowuje Andrzej Duda, który przekonał do siebie większą część elektoratu PiS. Jeszcze w lipcu był dla niego w dużej mierze nierozpoznawalny. W tym sensie jego kampania odniosła zakładany skutek (identyfikacja kandydata z partią), choć szanse na wejście do II tury są minimalne, co potwierdzają i inne sondaże. Pozostali kandydaci nie liczą się poważnie w wyścigu o fotel prezydenta Krakowa.

Ale czy w ogóle będzie II tura? Wyniki tego sondażu są „na granicy” odpowiedzi na to pytanie. Biorąc pod uwagę czynniki analizy politologicznej (związane m.in. z projekcją realnej frekwencji 21 listopada), prawdopodobnie pójdziemy do urn 5 grudnia. Klucz do rozstrzygnięcia jest w rękach tych, którzy w ostatnich dniach kampanii przekonają do siebie elektorat niezdecydowany.

Na którego z kandydatów na prezydenta miasta Krakowa będzie Pan głosował w najbliższych wyborach samorządowych 21 listopada bieżącego roku? Na: (w proc., dotyczy respondentów którzy zadeklarowali udział w wyborach)

Niezwykle interesujące jest zestawienie preferencji poszczególnych elektoratów (biorąc za punkt wyjścia poparcie w wyborach do Sejmu). Elektorat PO jest już w największym stopniu zdecydowany na kogo głosować, jednak rozkład jest złą wiadomością dla Stanisława Kracika. Wybiera go tylko 43,5% wyborców Platformy i praktycznie taki sam procent tego elektoratu popiera Jacka Majchrowskiego. W tym sensie tylko nieco lepiej wypada Andrzej Duda, którego popiera 55,3% wyborców PiS. Ten elektorat jest jednak w najmniejszym stopniu zdecydowany: co czwarty wyborca PiS nie wie jeszcze, na kogo oddać głos. Najbardziej zdyscyplinowany jest elektorat SLD, w wyraźnej większości popierający urzędującego prezydenta.

	Na kandydatów której partii w wyborach do Sejmu głosował(a)by Pan(i), gdyby wybory odbywały się w najbliższą niedzielę. Czy głosował(a)by Pan(i) na:				
	PO	PiS	SLD	na inną partię	trudno powiedzieć
Stanisław Kracik	43,5%	3,5%	4,3%		13,2%
Jacek Majchrowski	41,0%	16,5%	70,2%	60,0%	50,0%
Andrzej Duda	2,0%	55,3%	8,5%		2,6%
Piotr Boroń	1,5%				
trudno powiedzieć	12,0%	24,7%	17,0%	40,0%	34,2%
suma	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

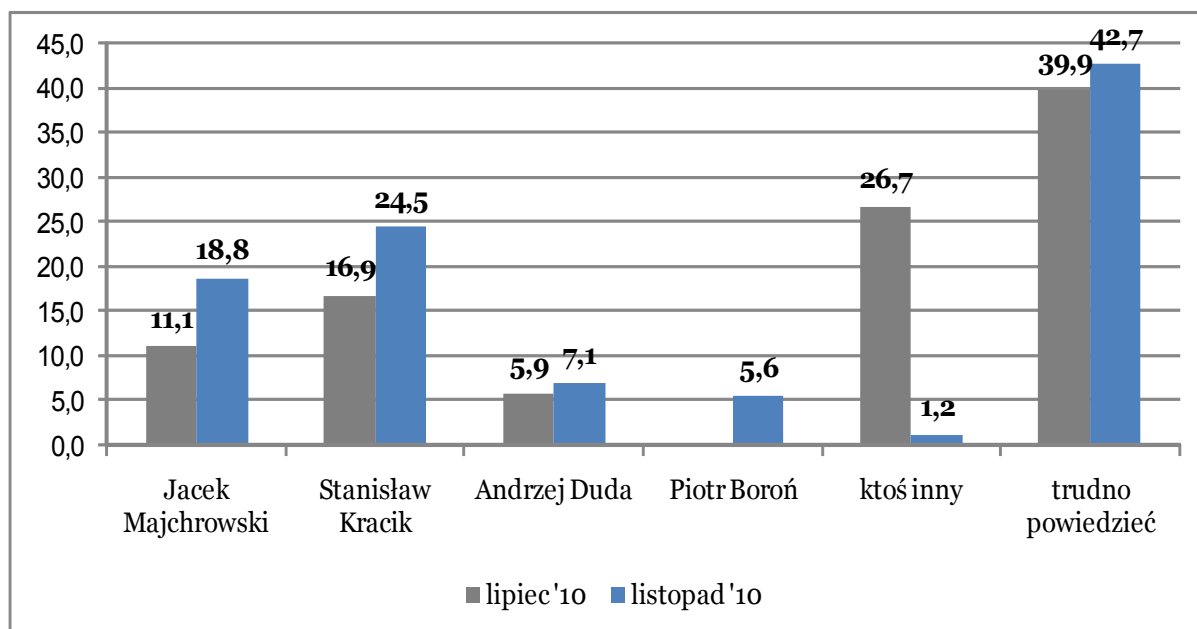
Dla dopełnienia obrazu tabela prezentująca strukturę elektoratów poszczególnych kandydatów. Mamy dwóch kandydatów partyjnych i jednego międzypartyjnego:

	Na kandydatów której partii w wyborach do Sejmu głosował(a)by Pan(i), gdyby wybory odbywały się w najbliższą niedzielę. Czy głosował(a)by Pan(i) na:					
	PO	PiS	SLD	na inną partię	trudno powiedzieć	suma
Stanisław Kracik	89,7%	3,1%	2,1%		5,2%	100,0%
Jacek Majchrowski	54,3%	9,3%	21,9%	2,0%	12,6%	100,0%
Andrzej Duda	7,1%	83,9%	7,1%		1,8%	100,0%

Drugi wybór

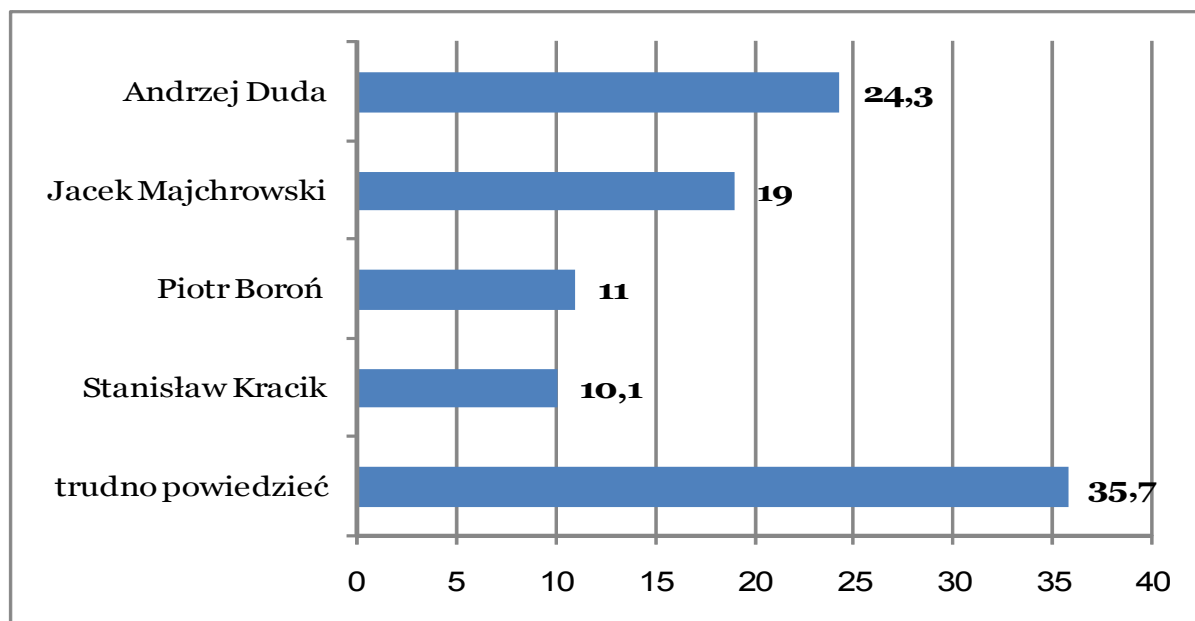
Nieco bardziej popularnym kandydatem II wyboru jest wojewoda małopolski. Zestawiając to ze strukturą elektoratów w symulacji II tury można zgadywać, że ma jednak większą moc przyciągania wyborców PiS. W II turze głosuje na niego aż 44% sejmowych wyborców PiS. To potwierdzałoby tezę Tadeusza Szawiela, że rdzeniem polskich identyfikacji politycznych jest stosunek do okresu PRL, i ta część biografii obecnego prezydenta jest przesądzająca dla najbardziej konserwatywnych krakowskich wyborców.

Gdyby kandydat na prezydenta miasta Krakowa, na którego chce Pan(i) głosować, nie startował w wyborach, to głosował(a)by Pan(i) na: (w proc., dotyczy respondentów którzy zadeklarowali udział w wyborach)

Ciekawy wynik daje również pytanie o elektoraty negatywne. W tym Omnibusie zadaliśmy je jako pytanie jednokrotnego wyboru, powinno więc pokazywać „twarde” antypatie wyborcze. Największy, 24% elektorat negatywny ma Andrzej Duda. Nieco mniejszym „cieszy się” Jacek Majchrowski, głos na niego wyklucza 19% wyborców. Elektoraty negatywne w granicach 10-11% mają Stanisław Kracik i Piotr Boroń. Co charakterystyczne, prawie 36% respondentów nie wskazało osoby, na którą z całą pewnością nie oddałoby głosu.

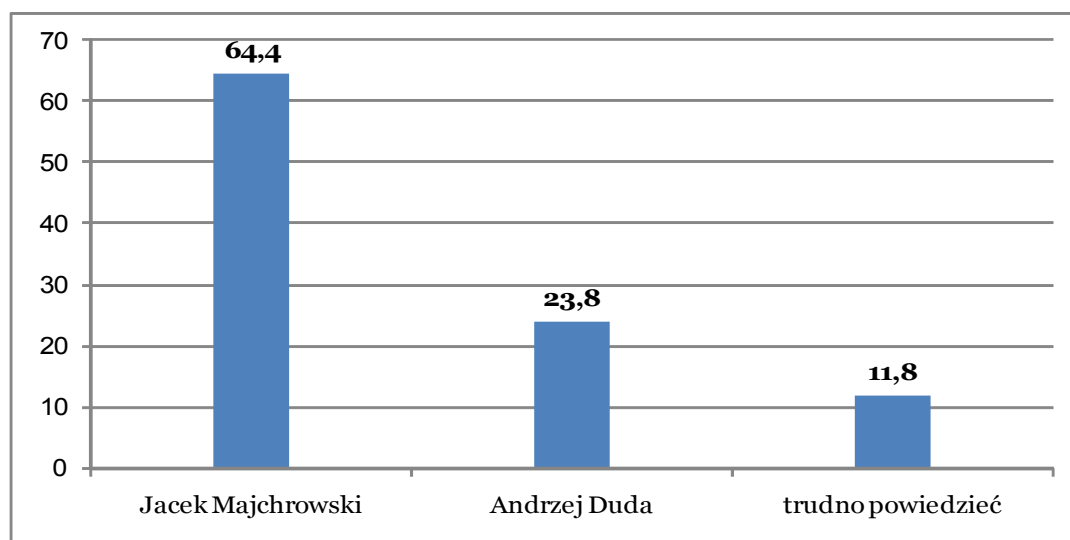
Na którego z wymienionych kandydatów na prezydenta miasta Krakowa NIE głosował(a)by Pan(i) na pewno - na: (w proc., dotyczy respondentów, którzy zadeklarowali udział w wyborach, respondenci mogli wybierać jednego kandydata)

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA: II TURA

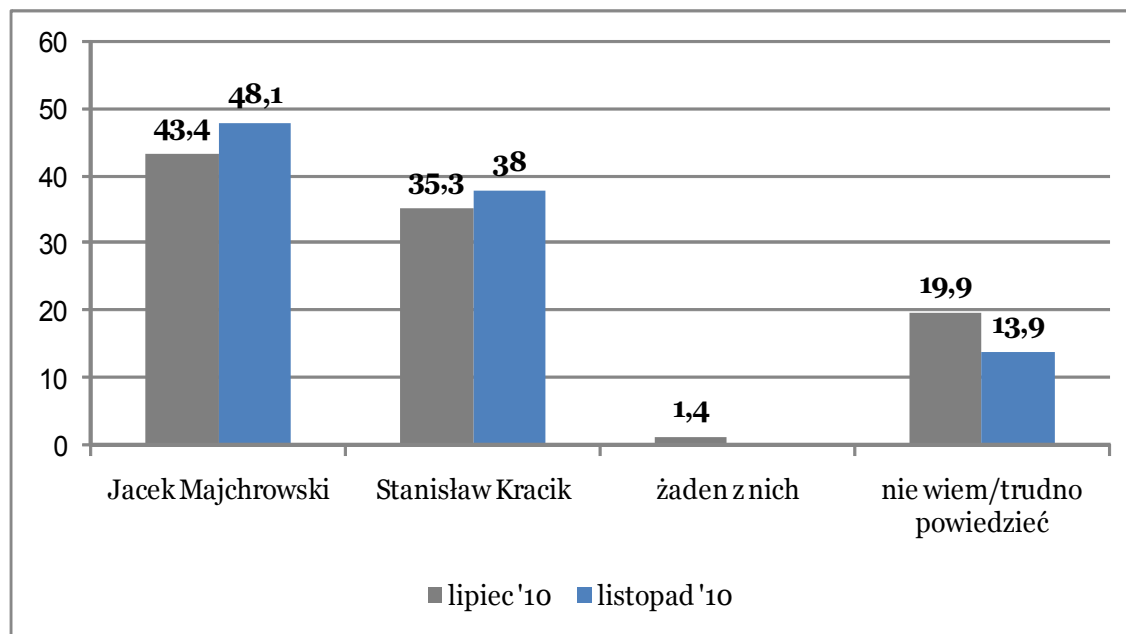
Tym razem zadaliśmy pytanie o dwa potencjalnie możliwe warianty II tury, choć jak się okazało, wariant Majchrowski – Duda jest bardzo mało prawdopodobny. Gdyby do niego doszło, urzędujący prezydent odniósłby zdecydowane zwycięstwo 64:24, przy 12% wstrzymujących się. Należy przy tym pamiętać o wyniku Ryszarda Terleckiego sprzed 4 lat (40% w drugiej turze), z tym zastrzeżeniem, że temperatura sporu politycznego była wtedy zupełnie inna.

Zgodnie z ordynacją wyborczą, jeżeli w I turze wyborów żaden z kandydatów nie uzyska 50% głosów, odbędzie się II tura. Uczestniczyć w niej będzie już tylko dwóch kandydatów. Gdyby do II tury wyborów przeszli Andrzej Duda i Jacek Majchrowski, to na którego z tych kandydatów oddał(a)by Pan(i) głos? Na: (w proc., dotyczy respondentów którzy zadeklarowali udział w wyborach)

Przy bardziej prawdopodobnym starciu Majchrowski – Kracik, piłka jest nadal w grze. Urzędujący prezydent ma 10 punktów przewagi (48:38), przy 14% niezdecydowanych. Bardzo dużo będzie zależało od tego, co zrobi elektorat PiS: czy bardziej nie lubi związanego z lewicą Jacka Majchrowskiego, czy też Platformy Obywatelskiej? Prawdopodobny jest i trzeci wariant, czyli bojkot II tury przez dużą część wyborców PiS. Jedynie pierwsza z trzech przytoczonych możliwości jest korzystna dla Stanisława Kracika. W I turze, Jacek Majchrowski zbiera głosy 16,5% sejmowego elektoratu PiS, a Stanisław Kracik jedynie 3,5%. Jednak w II turze ta relacja ulega radykalnej zmianie, gdyż Kracik zdobywa głosy 44% wyborców Prawa i Sprawiedliwości (a Jacek Majchrowski 37%).

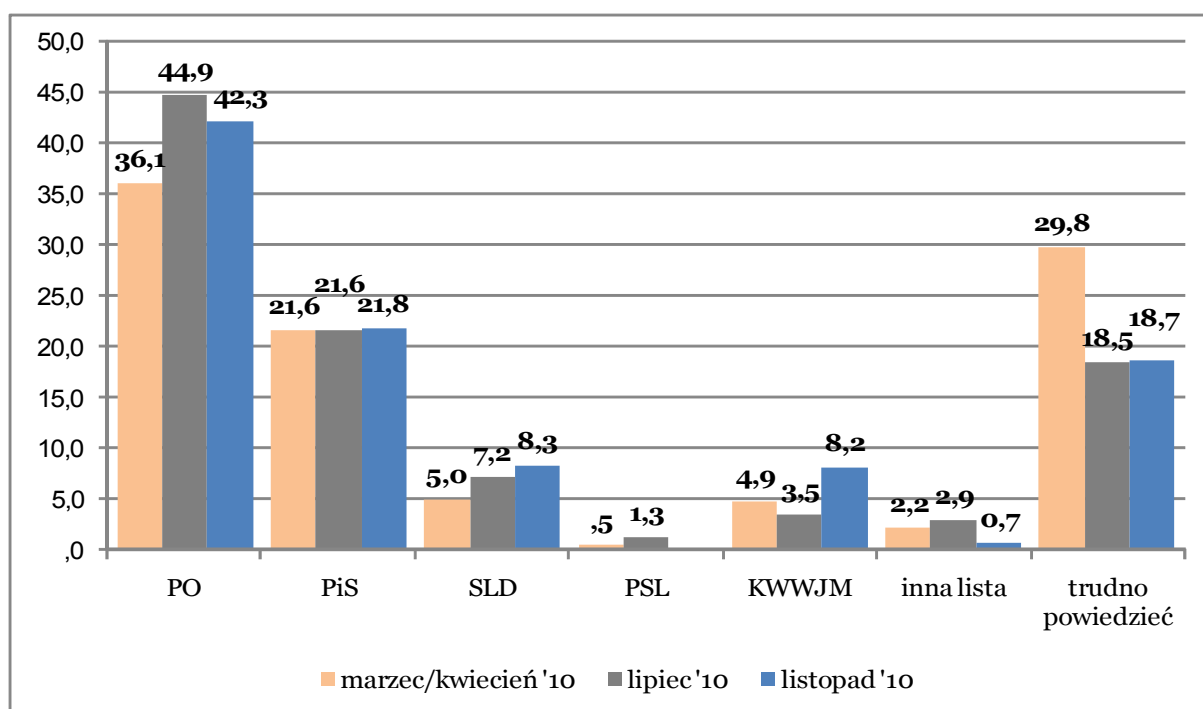
Zgodnie z ordynacją wyborczą, jeżeli w I turze wyborów żaden z kandydatów nie uzyska 50% głosów, odbędzie się II tura. Uczestniczyć w niej będzie już tylko dwóch kandydatów. Gdyby do II tury wyborów przeszli Stanisław Kracik i Jacek Majchrowski, to na którego z tych kandydatów oddał(a)by Pan(i) głos? Na: (w proc., dotyczy respondentów którzy zadeklarowali udział w wyborach)

WYBORY SAMORZĄDOWE: RADA MIASTA KRAKOWA

Nasze wyniki pokazują stabilizację poparcia dla PO i PiS, z prawie dwukrotną przewagą tej pierwszej – 42% do 22%. Wzrost natomiast odnotowały komitety lewicowe, oba notując po ok. 8%. Kampania Jacka Majchrowskiego nie powoduje wzrostu jego poparcia, ale najwyraźniej pomogła jego kandydatom na radnych. Podział obozu lewicowego na dwa może się jednak okazać bardzo nieefektywny – z uwagi na ordynację wyborczą, łącznie ponad 16% głosów może się przełożyć na zaledwie parę mandatów. Samodzielna większość PO w Radzie Miasta wydaje się zatem być bardzo prawdopodobna, co potwierdzają wyniki innych sondaży. W dalszym ciągu charakterystyczne jest mniejsze poparcie dla PO do Rady Miasta, niż w wyborach do Sejmu. To kolejny dowód na to, że Jacek Majchrowski bazuje w dużej mierze na elektoracie tej właśnie partii.

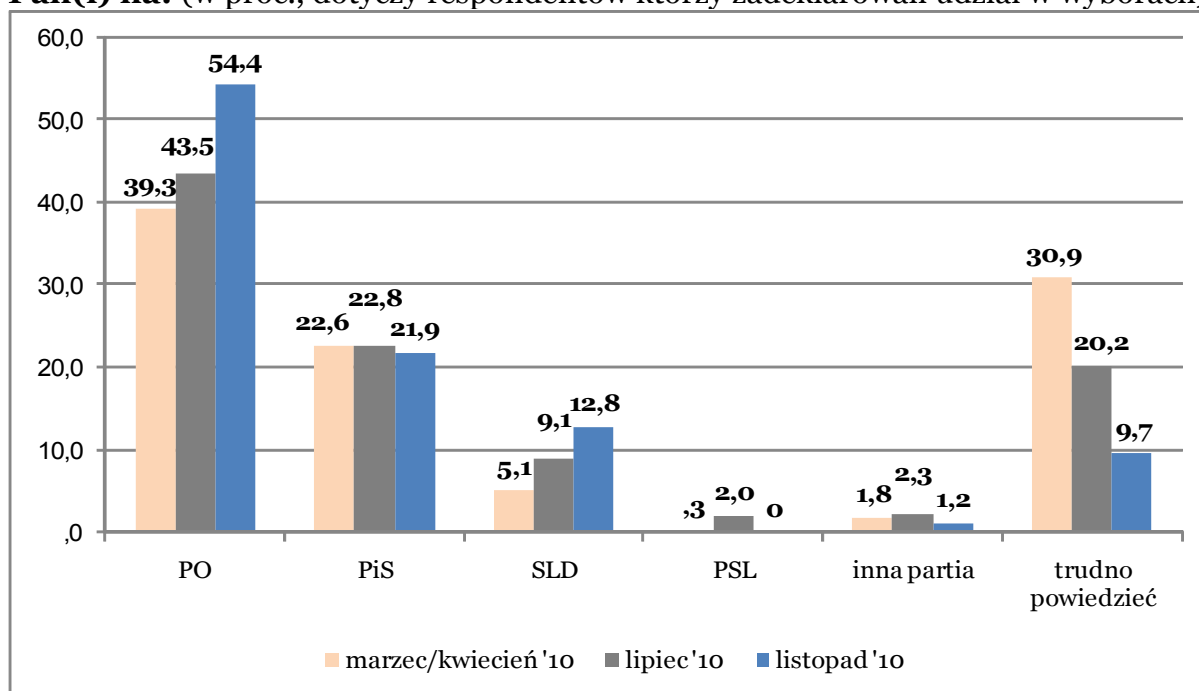
Na kandydatów której listy wyborczej w wyborach do Rady Miasta Krakowa będzie Pan głosował w najbliższych wyborach samorządowych 21 listopada bieżącego roku? Na: (w proc., dotyczy respondentów którzy zadeklarowali udział w wyborach)

WYBORY KRAJOWE: SEJM RP

Potencjalne poparcie w wyborach parlamentarnych nie jest oczywiście bezpośrednio związane z wyborami 21 listopada, ale tworzy ciekawy kontekst (a czasem i podstawę analiz) dla prezentowanych wyników.

Na kandydatów której partii w wyborach do Sejmu głosował(a)by Pan(i), gdyby wybory odbywały się w najbliższą niedzielę. Czy głosował(a)by Pan(i) na: (w proc., dotyczy respondentów którzy zadeklarowali udział w wyborach)

Jak widać, obserwujemy bardzo dużą polaryzację sympatii politycznych Krakowian. Bardzo wyraźnie zmniejszyła się liczba osób niezdecydowanych. Głównym beneficjentem tych zmian jest PO, które od wiosny zyskało 15%. Systematycznie zyskuje też SLD, co przekłada się na poparcie dla komitetów lewicowych do Rady Miasta. Poparcie dla PiS w Krakowie ani drgnęło.

Aneks: struktura próby

Kraków

		Populacja	Próba przed ważeniem	Próba po ważeniu
Płeć (w proc.)	kobiety	54,2	59	54,2
	mężczyźni	45,8	41	45,8
Wiek (w proc.)	18-34	32,5	28	32,5
	35-55	33	33,2	33
	55+	34,6	38,8	34,6
Wykształcenie (w proc.)	podstawowe + zasadnicze zawodowe	30,6	11,4	30,7
	średnie	38,4	41	38,5
	wyższe lub policealne	30,8	47,6	30,9
Dzielnice (w proc.)	Śródmieście	17,3	17,4	15,9
	Krowodrza	20,4	20,2	17,5
	Nowa Huta	29,9	24,8	27,9
	Podgórze	32,4	33,6	35,2

W pytaniu o dzielnicę zamieszkania w próbie przed ważeniem nieczytaną odpowiedź „inna” wybrało 4 proc. respondentów, a po ważeniu 3, 6 proc.

Opracowanie:

Katedra Analiz Regionalnych Klubu Jagiellońskiego

Realizacja badania:

Biuro Badań Społecznych „Obserwator”

Koncepcja badania, analiza danych i redakcja raportu:

Agnieszka Otręba

Wojciech Przybylski

Seweryn Rudnicki

Dariusz Szklarczyk

Współpraca:

Przemysław Budziło

Cytowanie oraz wykorzystywanie w innej formie danych podanych w tym raporcie jest dozwolone za podaniem źródła.

Copyright by BBS Obserwator i Klub Jagielloński